

טיפ טיפה מקדש

פסח

- **"מזמור לתודה" אומרים בעמידה ובשמחה, שהוא במקום קרבן תודה... אין אומרים אותו בחול המועד פסח" (קיצור שולחן ערוך י"ד)** כל המנחות בבית המקדש הן 'כשרות לפסח' - כלומר מבצק שלא החמיץ. למשל לחם הפנים, מנחת העומר ושאר המנחות - הן לא חמץ! מלבד עשרה לחמים שבאים עם קורבן תודה, ושתי הלחם שבעצרת. בעצם בחג הפסח לא הקריבו קורבן תודה, כיוון שעם הקורבן מביאים 40 לחמים ומתוכם עשרה חמץ. מדוע מביאים כל כך הרבה לחמים? כדי לענות על שאלה זו נסביר מדוע אדם מביא קורבן תודה. לאחר שקרה לאדם נס, למשל התרפא ממחלה מסוכנת, הוא מביא קורבן זה כדי להודות לה'. כאשר הוא יבוא למקדש עם הקורבן, ויצטרך לגמור את 40 הלחמים - הוא יזמין עוד אנשים, וכך יתפרסם הנס.
- **"וְקִצְרְתֶם אֶת-קִצְרֵיהֶם--וְהִבַּאתֶם אֶת-עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְרֵיכֶם, אֶל-הַכֹּהֵן..."** (ויקרא כ"ג) היום נלמד על מנחת העומר. מנחת העומר היא המנחה היחידה הבאה מן השעורים ולא מן החיטים (חוץ ממנחת סוטה). בי"ד בניסן, ביום בו מקריבים את קורבן הפסח, שלוחי בית הדין היו יוצאים לשדה שעורה קרוב לירושלים ומכינים אלומות שיהיו נוחות לקצירה. במוצאי פסח, כלומר 'ממחרת השבת', היו קוצרים את השעורים ב'עסק גדול', עם הרבה אנשים, כדי להראות שהבייתוסים טועים, והכוונה ל'ממחרת השבת' היא למחרת הפסח ממש, ולא היום השביעי. מה היו עושים עם השעורים שקצרו? זאת אי"ה נלמד מחר.
- **"בְּתַנּוּהוּ לְאֵבּוֹב - וְאֵבּוֹב הָיָה מְנַקֵּב, כְּדִי שִׁיְהֶא הָאוֹר שׁוֹלֵט בְּכָלוֹ; שְׁטַחוּהוּ בְעֵזְרָה וְהָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בּו..."** (מנחות י') לאחר שקוצרים את השעורים, שמים אותם בתוך סלים ומובילים אותם לעזרה במקדש. שם חובטים את השעורים כדי להפריד את הגרעינים מהשיבולים, וקולים את הגרעינים בכלי הנקרא 'אבוב'. לאחר מכן טוחנים את הגרעינים הקוליים, ומהקמח שנוצר לוקחים עשירית האיפה, כלומר עישרון ומנפים אותו בשלוש עשרה נפות (!). מוסיפים לקמח שמן זית ולבונה, מניפים את המנחה ומגישים אותה לקרן מזבח. קומצים מהמנחה 'קומץ' בלבד ומקטירים על מזבח העולה. מה הייתה המשמעות של מנחת העומר? בע"ה נלמד מחר.
- **"מִשְׁקַרְבַּת הָעֹמֶר - הַתֵּר הַחֹדֶשׁ מִיָּד..."** (מנחות י') העומר מתיר את השימוש בכל התבואה החדשה, הנקראת 'חדש'. כמו שנצטוונו: "וְלַחֵם וְקִלִּי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הַבִּיאֲכֶם אֶת קֶרְבֵּן אֱלֹהֵיכֶם חֶקֶת עֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מִשְׁבֹּתֵיכֶם" (ויקרא כ"ג) בזמן שבית המקדש היה קיים, יכלו לסמוך על כך שלאחר חצות יום ט"ז בניסן כבר וודאי הסתיימה הנפת העומר. אך לאחר שבית המקדש נחרב, רבן יוחנן בן זכאי תיקן שגם ביום ט"ז אסור לאכול מהתבואה החדשה, ורק מי"ז בניסן אפשר. מדוע? כדי שאם בית המקדש יבנה, לא יאכלו מהתבואה החדשה לפני הקרבת מנחת העומר - וכך ההלכה.
- **"תְּבַאֲמוּ וְתִטְעֶמוּ בְּהַר נַחֲלֹתַי מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה' מְקַדֵּשׁ אֲדָנִי כּוֹנֵנוּ יְדִיךָ..."** (שמות, ט"ו) בשביעי של פסח - נקרע הים, ובני ישראל אמרו שירה. משירת הים אנו לומדים שקודם נכנס לארץ ישראל, ואז נבנה את בית המקדש. עולה השאלה, למה בנינו את המשכן במדבר? הרי המשכן הוא מעין מקדש, ואותו צריך לבנות לאחר הכניסה לארץ! כדי להבין את התשובה נעזר בסיפור המובא בגמרא. מסופר שרב התעסק בשידוכים של בנו של ר' חיא, והם החליטו שלפני שהוא יתחתן הוא ילמד תורה 12 שנה. אך לאחר שראה את האשה, רצה להתחתן מיד ולאחר מכן ללמוד. היה הבן מתבייש מאביו, ואביו אמר לו: כיוונת לדעתו של הקב"ה! בתחילה חשב הקב"ה להמתין עד הכניסה לא"י, אך לבסוף הקדים את בניית המקדש כבר במדבר! (עפ"י כתובות סב:)

